

Denkraam

www.denkraam.info

Geestelijke Gezondheidszorg Maatschappelijke Opvang Verslavingszorg

gratis magazine voor en door cliënten in de regio Rijnmond

nummer 35 - december 2008

Colofon

Redactie: Irmlinda de Vries, Koos Bijlholt, Michiel van Gog, Natasja Schreuder, Loyce van den Berg, Benjamin, Esther de Bruin, Jan B. Burger, Jan W. Bijl, Gio van Beek, Joyce Mesker, Xander de Wit, Rabia de Graav en Peter Hersmus.

Eindredactie: Ernest Smit, Martin Luycx en Bas van Bellen.

Correspondenten: Marlieke de Jonge, Eveliene Frank, Irmlinda de Vries, Joyce Mesker, Jaap Bakker, Jan W. Bijl, Karen en Joël Groen, Rabia de Graav, Ernest Smit, Bas van Bellen en Jan de Haas.

Fotografie: Michiel van Gog, Xander de Wit, Eveliene Frank, Jetze Janssen (GGD), Dick Zwiers (Foolcolor media).

Voorkant: Vlinder, door Eveliene Frank

Achterkant: Joël Groen, door Michel van Gog

Strip: Ferry van Wing

Vormgeving en druk: Drukkerij Argus, Rotterdam.

Verzendklaar maken: Datawerk, Rotterdam.

Distributie: Postdienst Vredenhof, Rotterdam.

Verspreidingsgebied: Regio Rijnmond, de Hoekse Waard, Voorne-Putten en de Zuid Hollandse Eilanden.

Oplage: 2800 exemplaren.

Redactieadres: (ook voor een gratis abonnement)
Postbus 21078 - 3001 AB Rotterdam
tel: 010-7502123 / 010-4665962
e-mail: redactie@denkraam.info
website: www.denkraam.info

Deadline nummer 37: 25 januari 2009
Verschijsning: vanaf december 2008

Projectondersteuning:

Teus van Wijk, Basisberaad Rijnmond
(hoofdredacteur)
Tel: 010 - 7502123 / 010 - 4665962
Fax: 010 - 4660070
e-mail: t.vanwijk@denkraam.info

'Denkraam' is een onafhankelijk magazine. Het is een product van de gezamenlijke cliëntenraden uit de GGz, Maatschappelijke Opvang en Verslavingszorg uit regio Rijnmond in samenwerking met Basisberaad Rijnmond.

Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die desondanks onvolledig of onjuist is opgenomen aanvaardt de redactie geen aansprakelijkheid.

Alle in deze uitgave opgenomen artikelen mogen niet worden overgenomen zonder toestemming van de opsteller.

De redactie kan besluiten ingezonden bijdragen zonder opgave van reden niet te plaatsen, in te korten en/of taalkundig te bewerken.

Publiceren onder pseudoniem mag, mits naam en adres bij de redactie bekend zijn.

Inhoud december 2008

- 4 Basisberaad goes Europe**
Een verslag door Eveliene Frank
- 8 Soms kan ik mijn man wel achter het behang plakken**
Verslag publieksmiddag depressie door Joyce Mesker en Irmlinda de Vries
- 10 Kunst en familie onder een dak in Maassluis**
Een impressie door Jan Bijl
- 11 Weg is weg**
Door Rabia de Graav
- 12 Het Lied van de Wachters van Moeder Aarde**
Verslag van de uitreiking, door Ernest Smit
- 14 Heeft de cliëntenraad de toekomst?**
Verslag van de conferentie cliëntenraden door Bas van Bellen
- 18 Wat is werkelijkheid**
Door Jaap Bakker, ambassadeur van de Crisiskaart
- 19 Een dagje uit**
Naar het dolfinarium, door Karen en Joël Groen
- 22 Goed bezig!**
Over de werkconferentie Plan van Aanpak, door Eveliene Frank

En verder

- 4 In memoriam
6 Zin en onzin
17 Buitenhuisdieren (column)
20 Henkie Denkie (strip)
23 Chocoladekoekjes (recept)

Denkraam

Van de redactie

In Memoriam

Jan Gelderland

Op woensdag 5 november is Jan op een vreselijke manier om het leven gekomen: op de fiets geschept door een auto. Wat is zijn verhaal? Hij heeft bij de Shell gewerkt, totdat zijn werkzaam leven veranderde in een leven met een beperking. Trouw en loyaal aan zijn vrienden (lees lotgenoten bij Delta PC, Pameijer en DAC "De Sluis"). Twaalf jaar geleden ontmoette ik hem in de patiëntenraad van Delta. Bij Pameijer kreeg hij een plek om te wonen. Het DAC bezocht hij dagelijks. Klagen lag hem niet: hij leefde zijn leven zoals het zich voordeed. Tevreden, actief, met een goed woord voor een ieder die hij ontmoette. Hij is een lichtend voorbeeld geweest voor zijn lotgenoten tijdens zijn leven. Hij had een positieve geest. Ook toen zijn ziekte hem noodzaakte om te verhuizen naar een woonvorm met nog meer ondersteuning, accepteerde hij dat. Op zijn crematie maandag middag 10 november nam ik afscheid, met de volgende woorden: "Jan je was een lieve man."

Rust zacht.

Een vriend, Jan de Haas.

Basisberaad goes Europe!

Het is dinsdagochtend vroeg. Astrid en ik staan op Schiphol Airport onze reistassen in te checken. Niet lang daarna stappen we in het vliegtuig richting Stockholm, Zweden. We worden aan het eind van de middag verwacht bij Marieborg Folkhögskola (volksschool) in Norrköping.

We gaan daar een 'contact seminar' bijwonen in het kader van Grundtvig Lerende Partnerschappen, wat weer een onderdeel is van het Europese Leven Lang Leren Programma.

Als we, na een lange treinreis door het Zweedse herfstlandschap, op de plaats van bestemming arriveren, krijgen we goed verzorgde kamers toegewezen in het gastenhuis van de school. Daarna worden we verwacht in de Grote Zaal. Daar blijken zo'n 60 mensen uit ruim 20 verschillende landen te zitten: voldoende mensen om in de komende dagen contact mee te leggen! Na de openingspresentatie volgt de Europese Markt waar de deelnemende landen zich presenteren. Ieder land heeft een kraampje dat is voorzien van de lokale hapjes en drankjes. Onder het genot hiervan maken de deelnemers op een ongedwongen wijze kennis met elkaar en wordt informatie over de aard en werkwijze van de verschillende organisaties uitgewisseld.

De volgende ochtend worden de deelnemers verdeeld over 6 workshops. Tijdens de workshops worden 'doelen' vastgelegd op grond van de vraag: "Wat wil je met dit partnerschap bereiken?". Wij komen terecht in een workshop die als thema "Kwaliteit" heeft. Hoe meet je kwaliteit en van welk standpunt (wiens oogpunt) bekijk je het? De groep komt unaniem tot de conclusie dat we kwaliteit zouden moeten meten vanuit het standpunt van de cliënt, de leerling. Hoe je dat precies doet is een mooi werkpunt. Uitwisselen van kennis en ervaring dus. Vooral voor Basisberaad Rijnmond een uitgelezen kans. De cursus Werken met Eigen Ervaring is ontwikkeld door ervaringsdeskundigen en

daardoor uniek in zijn soort. We willen natuurlijk een product blijven bieden dat door de cursisten wordt ervaren als een kwalitatief hoogstaand product. Het gedegen en structureel meten van die kwaliteit is derhalve van essentieel belang.

Na een dag van intensief 'workshoppen' is er tijd voor ontspanning. Uiteraard heeft de Zweedse organisatie gezorgd voor een passend programma. De deelnemers worden in een bus geladen en naar de binnenstad van Norrköping gereden. Helaas werkt het weer niet echt

Wie was Grundtvig?

Nikolaj Frederik Severin Grundtvig, leefde van 8 september 1783 tot 2 september 1872. Hij was een Deense leraar, schrijver, dichter, filosoof, historicus, pastoor en politicus.

Hij is een van de meest invloedrijke mensen in de Deense geschiedenis. Zijn filosofie heeft aanleiding gegeven tot een nieuwe vorm van nationalisme in Denemarken in de laatste helft van de 19e eeuw.

Grundtvig is de ideologische vader van de Deense volksschool. Zijn doel was om studenten op te leiden voor een actieve participatie in de samenleving en het volksleven. Praktische vaardigheden, nationale poëzie en geschiedenis vormden een essentieel onderdeel van zijn leerplan.

mee: het regent en het is bovendien al donker geworden. Desondanks worden we getraceerd op een wandeltoer, compleet met Engels sprekende gids en een actrice die ons meeneemt naar een Norrköping van 100 jaar geleden. Daarna volgt een uitgebreid diner in een antieke schuur, met de prachtige naam "Himmelstalunds Brunnsalong" (Hemelstad's bronwatersalon).

De volgende ochtend hervatten we, direct na een vroeg ontbijt, de workshops. De plannen krijgen, naarmate de dag vordert, vaste vorm en worden vastgelegd voor een presentatie later op de dag. We hebben het geluk dat we een aantal ervaren 'Grundtviggers' tot onze groep mogen rekenen. Bovendien bestaat onze groep uit bevlogen vakmensen. De sfeer is er een van tolerantie, respect, vertrouwen en openheid. De presentatie van onze groep wordt aan het eind van de dag warm ontvangen door de organisatie en de overige deelnemers. Onze presentatie zit dan ook gedegegen in elkaar. We hebben plannen

gemaakt voor het ontwikkelen van een kwaliteitsmeetsysteem en hebben afspraken gemaakt voor onderlinge werkbezoeken en seminars in de komende 2 jaar.

Maar voordat we zover zijn zal ieder land - en dat zijn er acht in onze groep - bij het eigen Nationaal Agentschap subsidie moeten aanvragen. We hebben goede hoop dat het project in alle landen goedgekeurd zal gaan worden. Als een Natio-

Wat zijn Grundtvig - Lerende Partnerschappen?

De Grundtvig-financiering is een subsidie die wordt verstrekt door het Verenigd Europa en is bedoeld voor alle organisaties, instellingen en verenigingen die onderwijs verzorgen aan volwassen, ongeacht of zij behoren tot de formele, non-formele of informele sector. Het Lerend Partnerschap is gericht op het proces van samenwerken in Europees verband en is bij uitstek geschikt voor kleinere educatieve organisaties en projecten, zoals Werken met Eigen Ervaring van Basisberaad Rijnmond.

Een lerend partnerschap is een uniek programma waarbij niet de uitkomst, maar het proces voorop staat. Het zijn de ervaringen en de samenwerking met Europese partners die de meerwaarde betekenen.

naal Agentschap echter in een bepaald geval de aanvraag afwijst, dan zullen we onze plannen moeten bijstellen. Maar dat is van latere zorg.

Nu genieten we vooral van de ervaringen die we hebben opgedaan, de contacten die we hebben gelegd en de internationale sfeer die we hebben mogen beleven. We mogen echter niet te lang alleen maar genieten; indien Basisberaad Rijnmond besluit om de internationale activiteiten verder te ontplooiën, dan moet binnenkort de subsidieaanvraag de deur uit!

Eveliëne Frank

zin en onzin

“Sperma via internet”, zo kopt Dagblad De Pers in op 28 augustus. Op de redactievergadering van Denkraam een dag later roept dit de nodige reacties op: “Geeft het geen kortsluiting?” “Zolang er maar geen virus in zit!” “Via welke server kan ik het sperma downloaden?” “Welke poort op mijn router moet ik open zetten?” “Heb ik dan ook een inktjet printer nodig?”

“Ik ga je ophangen, want ik voel me niet goed in mijn hoofd”. Het blijkt om een telefoongesprek te gaan tussen José en haar dochter Loyce. Wees gerust, beide dames leven nog!

“Dit keer doe ik niet mee aan de Zin en Onzin,” aldus onze liefvallige secretaresse José, niet wetende dat ze al een vermelding had in deze rubriek. Bij het vesturen van de Clip folders, moeten er in een bepaalde enveloppe wel vijf (lees 5) folders. “Dat klopt niet,” aldus José, “dan kom ik er twee te kort. Of eh... heb ik er dan drie teveel?”

Ernest wil een stukje gaan schrijven over plagiaat. De redactie is benieuwd waar Ernest zijn materiaal vandaan haalt. Internet?

De bereikbaarheid, dit keer van Clip: onze liefvallige secretaresse Martin heeft hier wel een oplossing voor. Clip medewerker Walter klaagt dat zijn draagbare telefoon niet meer oplaadt. Het kan natuurlijk zijn dat de oplaadbare batterijen niet meer werken. Geen probleem, Martin doet er wel nieuwe in. Het gevolg: de telefoon laadt nog steeds niet op. Conclusie? Telefoon kapot, aldus Martin. Nader onderzoek wijst uit dat het gewone batterijen zijn die in de telefoon zijn gedaan: deze kunnen niet opladen. Goed gedaan, Martin!

Bij GGzPlaza kunnen computercursussen gevolgd worden, mensen kunnen internetten en iets uitprinten als ze dat willen. Tenminste, dat is als de printer het doet. Al enige tijd geeft de printer een papierstoring aan. Geen probleem, we repareren dat zelf wel even. Tevergeefs, nergens is vastgelopen papier te vinden. Totdat vierkante ogen man Bas eens een keer komt kijken. In eerste instantie geen papier te vinden in de printer. Wel een potlood, keurig achter in de printer gestopt. Een klein lesje dan: printers hebben geen potlood nodig om iets op papier te zetten!

José kan het écht niet laten! “Hoe laat is het morgen?” is haar vraag. Net zo laat als vandaag José, alleen 24 uur later.

“Ik ga op stand wonen,” aldus Joyce, “ik krijg een beuken tafel, een secretaire én een pijpje. Kan ik tenminste bij mijn secretaire gaan pijpen.” Wij willen niet weten in wat voor standje Joyce gaat wonen!

En nu we het toch over standjes hebben: “mag ik gebruik maken van je zak?” vraagt een van de cursisten van GGzPlaza aan Bas. Bij navraag blijkt het om een vuilniszak te gaan.

En waar zitten je teennagels, Joyce? In een telefoongesprek met het ziekenhuis twijfelt ze nog of deze aan haar handen of voeten zitten. Uiteindelijk blijkt het te gaan om haar rechervoet: “maar daar schrijf ik niet mee, hoor!”

Uit de mail: “14 oktober wordt een besloten open dag georganiseerd.” En wat gebeurt er twee dagen ervoor? “Op 12 oktober wordt een open deuren dag gehouden.”

Onze lieve burens: de straatadvocaten Hanneke, Berletta en Willem (of zijn het nou de blaadvocaten?). Berletta verzucht dat ze eigenlijk wel een secretaresse

kan gebruiken. Willem ziet dit duidelijk anders: “Ik heb al twee secretaresses.”

Ook het aansluiten van de hoofdkraan is geen probleem voor Willem. Alleen, is het dan niet verstandig eerst de waterleidingen even na te kijken? Nergens voor nodig. Gevolg: een keuken die blank staat. Nu maar hopen dat de benedenburen nergens last van hebben.

Renée exposeert met haar schilderijen op het Basisberaad. Maar hoe omschrijft ze haar schilderijen eigenlijk? “Nou, ergens tussen ‘kut en klit’”, aldus Renée.

Welkom bij Diergaarde Denkraam: Loyce de Tikgeit, Bas de Digitale Duizendpoot, Marianne Muis, en Peter Hers Mus, redactieleden, heten u welkom.

“We hebben van je genoten.”
“Dat kan niet, ik was heel stil.”
“Ik zei al, we hebben van je genoten.”

Belangstelling voor de redactievergadering: “gaan we afsluiten?” “Nee, we gaan roken.”

“Wanneer is het 28 oktober? Maakt niet, ik zal wel in de kroeg hebben gezeten.” Goed zo Jan, 28 oktober moet nog komen. “Mwa, dan zal ik wel in de kroeg zitten.”

Een vliegtuig kan neerstorten als een duif de motor in vliegt. “Belachelijk,” aldus Eveliene, “wat als er een vlucht regenwulpen voorbij komt...”

Flauwe grappen en versprekingen
Deel 1 (Bas): geen redactievergadering maar redactievergadering.

Deel 2 (Martin): geen redactievergadering maar reductievergadering.

Deel 3 (Xander): Wil je smarties? “Nee dank je, ik heb geen rijbewijs.”

Deel 4 (Irlinda): Ik ga naar de stille oce-

aan...maar ik ben zo weer terug hoor!
Deel 5 (in het rookhok): Ik heb de ver-
keerde afslag gemist.

Redenen om te laat te komen op de
redactievergadering:

“Deed ik mijn deur dicht, had ik mijn
sleutels binnen laten liggen. Toen moest
ik wachten, maar mijn deur was in twee
minuten weer open” (noot: twee uur te
laat)

“Ik was al om vijf uur wakker, en ben
toen enthousiast aan mijn artikel begon-
nen. Toen ik klaar was, ben ik weer in
slaap gevallen, en heb ik me verslapen.”
“Ehh...Ik had toch doorgegeven dat ik
later zou komen? Eh...Dit is toch doorge-
geven?...Eh...Ik had jouw nummer
niet....Maar ehh..mag ik eerst nog even
roken?”

“Toen ik hier naar toe kwam fietsen, ben
ik twee keer verkeerd gereden. Ik reed
namelijk op de automatische piloot, en
zo de verkeerde kant op. Ik kwam er pas
achter toen ik al halverwege Capelle aan
den IJssel was.” (En Ernest kwam hier-
mee vroeger dan normaal).

Wat doe je bij de voedselbank volgens
Xander? “Je gaat daar je voedsel pakket
halen, en vervolgens gooi je alles wat je
kunt gebruiken weg.” En wat concludeert
Joyce hier uit? “Dus alles wat beschim-
meld en oud is, bewaar je.”

En wat doet Bas met een harde schijf in
zijn hand? Joyce weet het wel: “ga je een
stofzuiger repareren?”

Barry komt donderdag binnen om een
afspraak te maken. “Ik kan morgen, of
anders op vrijdag.” Welke dag is het mor-
gen ook al weer, Barry?

Jaap heeft duidelijk een oog voor detail.
Als hij vijf ontwerpen ziet voor een bro-
chure, reageert hij spontaan: “dat is
mooi!” Maar Jaap, voor welk ontwerp zou
je kiezen? “Oh,” reageert hij verrast, “zit
er verschil tussen dan?”

“Zijn de cashewnoten zoutloos?” vraagt
Xander, waarop Joyce verbaasd reageert:
“zaadloze cashewnoten?!” Waar was zij
met haar gedachten?

“Ik ga binnenkort naar Slagerij van Kam-
pen”, wordt enthousiast gemeld. Waarop
Dilva naïef reageert: “en wat voor vlees
ga je daar halen?”

‘Heeft de cliëntenraad nog toekomst?’
Onder die noemer werd een bijeenkomst
georganiseerd in centrum Djoj. Belang-
rijk onderwerp, dus de redactie ging daar
dan ook massaal op af. Aangekomen in
Djoj trof de redactie een verbaasd redac-
tielid, Esther. “Leuk, jullie ook hier?
Komen jullie ook voor de Yoga?!”

“Rotterdam, 27 oktober 2008”, zo staat er
in de briefaanhef op de uitnodiging voor
de redactievergadering. “Maar toen ver-
gaderden we toch niet?” vraagt Loyce. De
klopt, toen vergaderden we niet. Maar
zijn wel de uitnodigingen verstuurd.

Uit een telefoongesprek, even iets
opschrijven: “ik heb pen en potlood bij de
hand.” Goed zo, Giovanni.

Xander zet zijn tas veiligheidshalve bij
het bureau van Martin neer. Martin ziet
het toch ietsje anders: “wat doet dat
schrijfblok in de prullenbak?”

Uit een enquête: U moet deze vraag ver-
plicht en volledig beantwoorden. De ant-
woordmogelijkheden zijn ‘ja’ of ‘nee’.

“Het was in een film....” aldus Loyce,
waarbij Irlinda onderbreekt: “Oh, het
gaat over levende mensen.”

“Ik weet waar je huis woont. Ehh, ver-
spreek ik me nu? Niet aan Bas vertellen
hoor, anders komt het in de Zin en
Onzin.” Jammer Rabia, mislukt!

“Ik kom hier uit verveling.”

“Is dat omdat je jezelf verveelt of kom je
ons vervelen?”

“Ik heb een jaarcontract afgesloten met
de looptijd van een jaar.” (Anna)

“Ik heb een flesje wijn meegenomen voor
je verjaardag, maar eigenlijk weet ik niet
of je dat drinkt ” zei Bas tegen de jarige
Joyce. Haar moeder reageert alert: “mijn
dochter drinkt niet....ze zuipt!”

Ernest komt om 15.50 uur de redactie-
ruimte binnen om nog even te werken.
“Wat ben je vroeg!” zo luidt de reactie van
Michiel.

“Ja, hij doet het nog ook!” aldus een
enthousiaste hoofdredacteur. Maar waar
heeft hij het eigenlijk over? “Ja eh...ik zat
gewoon wat knopjes uit te proberen.”
En waar heeft Teus zijn telefoon nu weer
gelaten? Hij zoekt zijn bureau af, maar
tevergeefs. Na lange tijd zoeken, wordt
de telefoon gevonden. Gewoon recht voor
zijn neus, op zijn bureau.

“Oh, dit is het volume” aldus Teus, de
man van de knopjes. Helaas konden we
nu niet meer horen dat de telefoon over
ging. “En zo gaat het volume zachter”.
Wie? Juist ja, Teus! En aan de telefoon is
Peter: “wat is het nummer van Bas?”

“Doe niet zo gek!” zo gebaart Rabia tij-
dens de redactievergadering. Teus vraagt
wat er aan de hand is. “Ehh..ik had het
tegen mezelf. Ik heb koud water in mijn
Cup a Soep gedaan.”

“Wanneer is de tweede zaterdag in janua-
ri?” zo vraagt Loyce zich tijdens de verga-
dering af. “Op 10 januari!” Nog steeds vra-
gen we ons af waarom Loyce dit met ons
wilde delen.

Ridderkerk, dat ligt toch aan het water?
Bas denkt er anders over: “zolang het
maar langs een buslijn ligt, vind ik het
best.”

Toon Vriens

[verslag]

“Soms kan ik mijn man wel achter het behang plakken” Publieksmiddag depressie 2008

Op vrijdag 3 oktober 2008 vond in het bibliotheektheater de publieksmiddag te Rotterdam over depressie en omgeving plaats. De zaal was volgestroomd met cliënten betrokkenen, hulpverleners en andere geïnteresseerden. Het geheel werd geleid door dagvoorzitter Bert Aben. Irmlinda de Vries droeg aan het begin en einde een gedicht voor en ook was er werk van haar te zien op het projectiescherm.

Na de inleiding werden als eerst Jaap en Joyce door Michaja geïnterviewd over hun ervaringen met een depressie. Joyce gaf aan dat na de geboorte van haar eerste kind er iets mis was. Ze had het gevoel dat ze alle ziektes had die er maar bestonden en kon daardoor niet functioneren. Uiteindelijk kreeg ze van de huisarts antidepressivum.

Jaap Bakker was negentien jaar, studeerde geneeskunde. Op een dag keek hij in de spiegel en zag dat er iets mis was. Doordat zijn vader psychiater is, kwam

hij er al snel achter dat hij depressief was. Hij bleef er in eerste instantie onbehandeld mee door lopen. Jaap had gevoelens van achterdocht en paranoia en had geen normaal contact meer met mensen. Hij bleef er wel gewoon doorstuderen. Zijn contact met de omgeving bleef hij behouden ondanks dat het in zijn beleving niet normaal meer was. Dit in tegenstelling tot Joyce en haar omgeving. Joyce verloor al haar vrienden en familie en ook één dochter. Jaap ziet niet hoe zijn omgeving iets

voor hem gedaan zou kunnen hebben, hoewel het niet onwaarschijnlijk is dat de steun van zijn omgeving hem heeft geholpen te geloven in zijn eigen kunnen. Joyce gaf aan dat de eigen omgeving zeker kan helpen uit de depressie te komen door wat positief te pushen en te stimuleren iets te doen. Ze gaf ook aan dat liefde en vriendschappelijk contact en zich gelijk voelen met de hulpverlener erg belangrijk zijn. Het is ook belangrijk dat je niet aan je lot wordt overgelaten. Voor Jaap is het belangrijk dat er een crisisplan wordt opgesteld en dat daar actief wat mee wordt gedaan. Kees Kooiman, psychiater bij het Riagg Rijnmond, houdt zich ambulante bezig met cliënten die onder andere depressieve en dysthyme stoornissen hebben. Een dysthyme stoornis is een lichte vorm van depressie die langer aanhoudt en die minimaal twee jaar duurt. Het verschil met een depressie ligt voornamelijk in de intensiteit van de symptomen.

Hij benoemt de afstand tussen cliënt en psychiater die in veel behandelrelaties voorkomt. Hij bekijkt de depressie niet puur chemisch, maar ook therapeutisch. Kees gaf aan dat hoe langer de depressie duurt, des te moeilijker het wordt om er vanaf te komen. Suikerziekte of een hartinfarct kunnen een pessimistischer beeld geven voor het verloop van de ziekte. Vijftien procent van de depressieve cliënten pleegt zelfmoord. Naar aanleiding van een vraag uit het publiek over zelfdoding en antidepressiva kon Kees niet een duidelijk antwoord geven. Hij vertelde dat de antidepressiva in de eerste instantie nog niet de depressie

ve cliënten vaak niet genoeg zorg krijgen en ze schuld- en schaamtegevoelens krijgen. Het kind rekent zich de schuld aan en schaamt zich tegenover vrienden en vriendinnen. Of ze vluchten het huis uit om de zorg ergens anders te zoeken. Vaak zie je ook, volgens Kees, dat kinderen de rol van ouders overnemen. Een voorbeeld kan zijn dat een kind van negen jaar het koken overneemt. Bij het schrijven van dit verslag gaf Joyce aan dit meegemaakt te hebben in haar gezin. Het betrof haar oudste dochter, die bijvoorbeeld haar zus strafte, als die te laat thuis kwam. Toon Vriens gaf een lezing over de

sofa zaten Renée de Haan en Yvonne. Met hen werd gesproken over de relatie met iemand die depressief is. In dit geval ging het bij hen beiden over hun depressieve partners. Wat duidelijk naar voren kwam, was dat de partners hun eigen dingen moesten blijven doen, zoals hobby's, etc. En ze konden leren om dingen die speelden in de relatie niet op zichzelf te betrekken. Ook lotgenotencontact was erg belangrijk. Er bestaat bij Context een cursus om partners van depressieve cliënten inzicht te geven in het ziektebeeld van hun partner, maar ook hoe ze zichzelf staande kunnen houden in de relatie. De cursus wijst de partners van depressieve cliënten op de rol die zij hebben binnen de relatie. Ben je de man of vrouw van de partner? Of ben je zijn of haar redder? Een ander aspect is dat je draagkracht vergroot en/of behoudt door goed voor jezelf te zorgen. Renée is consulente Crisiskaart bij het Basisberaad Rijnmond. Naast haar man is ook haar dochter depressieve klachten gaan vertonen. Doordat Renée en haar man de klachten eerder herkende, kon ze sneller behandeld worden.

Aansluitend aan dit interview was er een lezing van Els Bransen van het Trimbos-instituut en Maria Smedts van Context. Beiden spraken over individualisering, familiebeweging en rehabilitatie. Els Bransen is hoofd preventie van het Trimbos-instituut. Er werd ons verteld over cursussen voor mensen met een depressieve partner. Belangrijk zijn onder andere: goede hulpverlening, het erkennen en verkennen van grenzen, stoom afblazen vanwege het onbegrip uit de omgeving of door negatieve ervaringen met eerder verkregen hulpverlening.

Al met al was het een zeer informatieve middag, hoewel de meer prangende vragen onbeantwoord moesten blijven vanwege tijdgebrek. Na de publieksmiddag had het publiek gelegenheid om verder te praten, waar dus driftig gebruik van werd gemaakt. Ons dunkt dat een vervolg op deze middag zeker welkom is.

Door Joyce Mesker en Irmilinda de Vries.
Fotografie: Michiel van Gog

Renée en Yvon

weg nemen, maar wel meer energie geven en minder geremd maken, waardoor men makkelijker zelfmoord pleegt. Toon Vriens van de Depressielijn van St. Pandora gaf echter aan dat mensen via de depressielijn aangeven dat ze vóór het gebruik van antidepressiva nooit eerder zelfmoord gedachten hadden. Ook beschreef Kees Kooiman het effect van een depressie op een relatie of gezinsverband. Wat is er eerder, vroeg Kees zich af, de depressie of het relatieprobleem? Daar is geen eenduidig antwoord op. Wel gaf hij aan naast individuele therapie ook relatie- en gezinstherapie te bieden. Depressie kan erfelijk zijn. Kees zei ook dat kinderen van depressie-

Depressielijn waarin hij zei dat deze nu tien jaar bestaat en wordt onderhouden door achttien lotgenoten. De Depressielijn is een telefonische dienst voor mensen met een depressie, betrokkenen, etc. Vaak willen cliënten hun persoonlijke verhaal kwijt. Men geeft aan te lijden aan ernstige vermoeidheid, angsten, paniek en dwanggedachten. Verder hebben ze het over: klem zitten, dan wel vastzitten; schaamte en schuld. Het gaat de mensen niet om pasklare oplossingen, maar juist wel om begrip, een luisterend oor van een lotgenoot. Na Toon Vriens van St. Pandora was er een tweede interview op de sofa. Nogmaals onder leiding van Michaja. Op de

Kunst en familie onder een dak

Kunst en Familie onder Eén Dak in Maassluis

Al eerder gingen wij met spoed naar STOED, aan het Zuidvliet in Maassluis, om in de Week van de Integrale Psychiatrie een serieuze studiedag mee te maken. Die ging over de voetzolen als toegang tot een gezonde geest (Denkraam 32; mei 2008 op pagina 22; zie ook www.denkraam.info). Dit keer was het op 11-09-2008 meer een gezellige familiedag rond het werk van de cursisten die bij de Stichting Onder Eén Dak hadden leren tekenen, schilderen, aqua-relleren en linoleumsnedes maken en afdrukken. Met de hulp van een lijstenmaker en met gebruik van mooie passe-partouts, hadden ze er een zeer indrukwekkende tentoonstelling van gemaakt.

Hun beschermengel Mieke, een indrukwekkende roodharige vrouw, die boen iedereen uitstak en voor de gelegenheid haar vleugels even boven had achtergelaten, verwelkomde en bedankte de bezoekers, kunstenaars, vrijwilligers en familie. John Scheerstra, de Wethouder van onder andere Kunst en Cultuur van de sleepbootstad Maassluis die de tentoonstelling zou openen, kreeg ook een woord van dank.

Wethouder John (die door een mooie rode das en dito hoofd ook de aandacht naar zich toe wist te trekken maar toch lang niet het nivo van de Engel wist te halen) was al voor de tweede keer bij de opening van de kunstexpositie in het gebouw van STOED. Hij was blij dat er weer werk van nieuwe kunstenaars op de expositie te zien was, maakte met iedere kunstenaar een praatje en nam zich voor ook dit jaar weer werk aan te kopen, om op zijn kamer in het stadhuis te hangen. Daar hangt sinds vorig jaar al werk van Ilonka Kiss, die ook nu met zes

[Impressie]

werken op de tentoonstelling vertegenwoordigd was. Vooral haar twee prachtige schilderijen "Ladies in Red" maakten indruk. Eén ervan kreeg al tijdens de opening 's middags een rood stickertje op de lijst, ten teken dat het werk verkocht was en vermoedelijk binnenkort ook op het stadhuis is te bewonderen.

De prijzen van de tentoongestelde werken waren ook voor een beginnende kunstverzamelaar aantrekkelijk en al gauw waren er meer rode stickertjes te zien. De gezellige sfeer en de heerlijke hapjes en drankjes, waar de Inloop van STOED ons op trakteerde, zullen zonder twijfel aan de kooplust hebben bijgedragen. Er hing nog een schilderij van van Gogh, dat ik bijna had meegenomen voor de redactie burelen van Denkraam, maar er zat een letter h te veel aan, daarom liet ik het maar hangen voor een andere koper. De foto's van onze van Gogh (die hij ondanks het gehaper van het dure toestel heeft kunnen maken) geven vast een goede impressie van een geslaagde tentoonstelling, waarmee de STOED en haar ruime en gezellige inloophuis en tuin weer helemaal op de kaart staat.

Jan W. Bijl

Weg is weg

De vrouwenopvang is een organisatie waar niemand op rekent ooit terecht te komen. Maar helaas is dit voor veel vrouwen wel het geval. De oorzaak hiervan kan verschillen van huiselijk geweld, eer wraak, geestelijke mishandeling enz.

Er zijn overigens genoeg instanties waar aangeklopt kan worden denk hierbij aan

Advies- en Steunpunten Huiselijk Geweld (ASHG)

Jeugd (Jeugdzorg en

AMK)

Vrouwenopvang

GGZ

GGD

Politie

Voor meer informatie en telefoonnummers kun je kijken op

www.huiselijkgeweld.nl of
www.shginfo.nl

De beslissing om dan vervolgens je bieren te pakken (als je daar de gelegenheid voor krijgt, die hebben de meeste vrouwen nieteens!) en eindelijk voor jezelf en of je kinderen te kiezen is niet niks.

Alles achterlaten en opnieuw beginnen. Persoonlijk denk ik dat je daar heel veel moed voor nodig hebt om dat te kunnen doen en het vol te houden!

Er wordt na telefonisch contact een afspraak gemaakt waarna er een intake plaats vindt. Na deze intake wordt er bekeken welke opvang aansluit bij de wensen van de desbetreffende persoon. Ook hierin zijn binnen de vrouwenopvang heel veel variaties.

Zelfstandig, gedeeltelijk zelfstandig of in kleine woongroepen etc.

Vaak kom je eerst in een crisis opvang terecht waar je tot 'rust' kunt komen en er gekeken wordt of het misschien mogelijk is om onder begeleiding terug te gaan naar huis.

Vaak is dit niet mogelijk en wordt er een passende oplossing gezocht.

De oplettende lezer zal het niet ontgaan zijn dat ik 'rust' schreef want vaak valt die 'rust' vies tegen.

Als je jaren in stress hebt geleefd en je eindelijk lekker op de bank kunt ploffen zou het zo kunnen zijn dat je daar anders dan verwacht op reageert.

Een vreemd huis, geheime locatie, soms wel tot 12 huisgenoten, is even wennen, maar wat je zult merken is dat je niet de enige bent met problemen. Steun, begrip, waardering en in veel gevallen vriendschap kan uit een onverwachte hoek komen!

Vaak speelt de verleiding om terug te gaan en dit is ook heel begrijpelijk. Mensen kunnen, hoe vreemd het ook misschien klinkt, een wereld vol geweld als veilig ervaren. Het is een bepaald patroon waar men dan vaak jaren in zit en het is een kwestie van dat patroon doorbreken.

Geestelijke mishandeling is niet bepaald een opkikker voor je zelfvertrouwen.

Daarom is persoonlijke begeleiding een grote noodzaak.

Afhankelijk van de ernst van de problemen gaat het over het algemeen na een maand of zeven weer goed en zullen de meeste regelzaken zoals aanvraag uitkering, schuld regeling, urgentie, kinderdagverblijf enz. wel op de rit zitten.

Indien nodig is er evt. ook nog nazorg, dan komt er een maatschappelijkwerker om de zoveel tijd kijken hoe het gaat. De eindstreep is echter nog lang niet in zicht.

Het zal een hoop energie, tranen en geduld kosten om alles weer op een rijtje te zetten voor jezelf maar ik geloof wel dat wij lady's heel blij mogen zijn dat er hier goede voorzieningen zijn qua opvang.

Er zijn wereldwijd vrouwen die het met minder of vaak helemaal geen hulp moeten doen en er met hun kinderen vaak alleen voor staan. Nederland heeft echter wel met een paar landen een sociaal samenwerkingsverband, maar dat geldt maar voor een paar landen. Onder andere Suriname.

Er rust nog een te grote taboe op het onderwerp huiselijk geweld.

Hoewel er steeds meer instanties komen waar je terecht kunt voor hulp of met vragen.

Als we er maar wat opener voor en alert op zouden zijn zou het al heel wat schelen want het gebeurt tot mijn spijt meer dan we denken. Lichamelijk en geestelijke mishandeling, bij jong en oud, man of vrouw en bij ALLE nationaliteiten en alle lagen van de bevolking van artsen tot politie en van daklozen tot verslaafde mensen.

Lieve mensen, Take care of each other...

Liefs,
Rabia Pearl

Reacties kunt u sturen naar: r.degraav@denkraam.info

Het lied van de wachters van moeder aarde

Vrijdagavond 19 September. De ruimte van galerie Outside Out stroomt vol met genodigden en belangstellenden voor de feestelijke presentatie van 'Het lied van de wachters van moeder aarde', de eerste dichtbundel van Irmilinda de Vries, en tevens de eerste uitgave van uitgeverij Denkraam. Het is een mooie avond, en dat is maar goed ook, want de aanwezigen zouden de ruimte vullen als sardines een blikje, er zijn bovendien veel rokers onder hen. Op het raam van Outside Out zijn voor deze gelegenheid reproducties aangebracht van enkele van haar kunstwerken, want naast dichter is Irmilinda ook beeldend kunstenaar. Onze hoofdredac-

teur Teus doet de openingszet. "Een eerdere dichtbundel van Natasja Schreuder (nog steeds verkrijgbaar) hebben we uitgegeven bij Toby Vroegh, maar wat ze in Amsterdam kunnen, kunnen wij ook, en dit is het resultaat." Hierna zal Irmilinda haar dichtbundel uitreiken aan Jaap Meeuwssen, maar eerst geeft Jaap (die, lang voordat hij directeur van het Basisberaad werd, Nederlands heeft gestudeerd) nog een analyse van het gedicht 'de S van Sirius'. Natuurlijk worden de mensen bedankt die de realisatie van de bundel hebben mogelijk gemaakt: Jannie van Wijnngaarden, die de teksten heeft geredigeerd, Bas van Bellen, die de vormge-

ving voor zijn rekening nam, en de mensen van de Repro afdeling van Delta PC, die de bundel gedrukt hebben. Hierna leest Irmilinda enkele gedichten voor, onder andere het eerder genoemde 'de S van Sirius', 'Lapis Christi' en 'de 4 elementen', afgewisseld met voordrachten van de rappers Rijminstructeur en Justinsaint die de avond voorzien van een dosis zwarte humor. Tussen de gedichten door zorgt Thomas Koppelaar met mooie nummers op zijn akoestische gitaar voor rustpuntjes. Enkele aanwezigen worden hierdoor geïnspireerd tot een spontane bijdrage aan het programma: Marianne de Man draagt een ter plekke geschreven

gedicht voor, Jan Burger leest een gedicht voor van een kennis van hem (Joop van den Bos) en een gedicht van Hans Andreus. Miny Warman heeft geen papier nodig om een van haar eigen gedichten voor te dragen. Het laatste woord van het officiële programma is voor Irmlinda. Als slot leest zij, enigszins hees geworden inmiddels, het lange gedicht 'de grote terugkeer' voor, dat tevens het slotgedicht is van de bundel. Hierna is er nog ruim de tijd om te netwerken met een hapje en een drankje, verzorgd door José Bonouvrier. Vooral de gehaktballen met port waren erg lekker.

Ernest Smit

[verslag]

Heeft de cliëntenraad de toekomst?

Cliëntenraden hebben binnen instellingen een formeel adviesrecht. Zorgaanbieders, verzekeraars en beleidsmakers vinden dat cliënten meer invloed moeten hebben op het aanbod: de vraag zou het aanbod moeten sturen. Tegelijkertijd vinden er allerlei veranderingen plaats: de AWBZ, WMO, zorgverzekeringswet. Cliëntenraden moeten mee veranderen, maar hoe? Komt het cliëntenperspectief hierdoor onder druk te staan? Over de toekomst van cliëntenraden en de dagelijkse praktijk van de raden werd op 30 oktober door het Platform Cliëntenraden en Basisberaad Rijnmond een conferentie georganiseerd.

De aftrap

Locatie van de conferentie is centrum Djoj, waar circa zeventig vertegenwoordigers van cliëntenraden en andere belangstellenden zijn bijeen gekomen. De aftrap wordt gedaan door Jaap Meeuwssen, directeur van het Basisberaad Rijnmond (regionale cliëntenorganisatie in de regio Rijnmond). Hij benadrukt het belang van een cliëntenraad: deze heeft een formele rol binnen een instelling, ze kunnen formeel invloed uitoefenen op het beleid, onder andere door advies te geven. Regionale cliëntenorganisaties en andere lokale raden, zoals WMO raden, hebben die formele rol niet. In Rijnmond is er het Platform Cliëntenraden, een samenwerking van cliëntenraden en Basisberaad Rijnmond, om instellingsoverschrijdende thema's te bespreken, en twee keer per jaar een studiedag te organiseren. "Dit is een

moderne manier van samenwerken, je stimuleert elkaar als cliëntenraden daar waar er vroeger nog wel eens wrijving was," aldus Jaap Meeuwssen, directeur van het Basisberaad.

Ontwikkelingen van de cliëntenparticipatie

Marjan ter Avest is directeur van het Landelijk Platform GGz, een koepel van 20 cliënten-, familie en categoriale organisaties. Ook zij benadrukt het belang van cliëntenraden. "Onlangs was er een protest van hulpverleners uit de GGz (geestelijke gezondheidszorg), onder andere tegen de bureaucratie en registratie, wat ten koste gaat van de kwaliteit van hulpverlening. Dit is natuurlijk goed, maar om de kwaliteit van de hulpverlening te meten heb je een kwaliteitsonderzoek nodig. Dit is bij

uitstek iets van een cliëntenraad, je hebt cliënten nodig om inzicht te krijgen in de kwaliteit van een instelling. Zo kun je ook instellingen vergelijken." Naast kwaliteitsonderzoek heeft een cliëntenraad ook andere rollen: advisering, voorlichting, ervaringswerk. Ze pleit ook voor goede voorwaarden voor het raadswerk, niet iedereen is een vergadertijger. Zorg dus voor goede vormen van participatie. Cliënten zijn dan ook burgers, laat iedereen meedoen in de maatschappij. Zorg ervoor dat je als cliëntenraad contacten hebt met andere lokale organisaties (gemeenten, WMO raad, woningcorporaties). Verder pleit ze voor vergoeding van cliëntenparticipatie. "En doe het niet voor een appel en een ei", zo vult ze aan. Ervaringsdeskundigen die in dienst zijn mogen best betaald worden. Er zijn cliëntenorganisaties op verschillende niveaus: raden op instellingsniveau, RCO's op regionaal niveau, en het Landelijk Platform op landelijk niveau. "Laat duizend bloemen bloeien! Laat kennis en ervaring groeien, leer van elkaar en werk samen aan de versterking van de positie van de cliënt."

De bijdrage van Ter Avest levert nog een discussie op met de zaal: hoe kan raadswerk beloond worden? En moet vrijwilligerswerk wel beloond worden? Sommigen geven aan dat geld niet het doel is. Toch pleit Ter Avest voor beloningen. Een ervaringswerker in de zorg is een echte functie, deze mag best beloond worden. Ook cliëntenraden mogen best een vergoeding krijgen voor de diensten die ze leveren. Er volgt nog een technische discussie over de budgetten die cliëntenraden krijgen (of horen te krijgen), dit is echter meer een discussie voor de LOC-LPR, een organisatie die ondersteuning levert aan cliëntenraden.

Een ander discussiepunt is jongeren: hoe bereik je deze? Ter Avest geeft aan dat dit een groep is die 'onzichtbaar' is binnen het Platform GGz. Dit is ook een capaciteitsprobleem, er is gekozen voor andere thema's. Wel moet hier beleid op worden ontwikkeld.

Ten slotte wordt nog de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) aangestipt. Al eerder dit jaar is er een actie geweest richting landelijke politiek, aangaande de Lokale Versterking die halverwege 2009 dreigt te verdwijnen. Het speelt ook op regionaal niveau: sluit als cliëntenraad aan bij een RCO, en probeer betrokken te worden bij de WMO. Dat is nog lang niet in alle steden goed geregeld.

Ochtendgedeelte: cliëntenraden in de praktijk

De dagelijkse praktijk van de cliëntenraad
“Een cliëntenraad hoort op de werkvloer!” Zo begint Wolf Kayser van de cliëntenraad Meerkanten zijn voordracht. Na de oprichting in 1976 heeft de cliëntenraad diverse fusies van de instelling meegemaakt, en volgend jaar staat er nog een (bestuurlijke) fusie op stapel. Het werkgebied van de instelling, en daarmee ook van de centrale cliëntenraad, beslaat Flevoland en de Veluwe (Noord West). Naast de centrale cliëntenraad zijn er regionale raden, bewonersraden, een volwassenen- en een jongerenraad, en een cliëntenraad verslavingszorg. In totaal zijn er zo'n zeventig (ex-)cliënten actief binnen de raden en commissies, variërend in leeftijd van zestien tot over de tachtig. De centrale cliëntenraad is vijf dagen per week aanwezig. “Communicatie met de achterban is belangrijk”, zo ligt Kayser toe. Afdelingen worden dan ook bezocht, er wordt gepraat en koffie gedronken met de mensen, er is een nieuwsbrief en website van de cliëntenraad. Het

belangrijkste is echter het kwaliteitsonderzoek vanuit cliëntenperspectief, welke eens in de vier jaar wordt gehouden. Ook hier worden afdelingen bezocht en enquêtes gehouden. Het eindrapport van het onderzoek wordt plenair besproken met de Raad van Bestuur, hiervoor geldt een verplichte aanwezigheid van alle leden. Naar aanleiding van deze bespreking wordt een verbeterplan opgesteld, welke wordt geïmplementeerd én getoetst. Een paar van de resultaten zijn: de huisregels zijn op orde, er is beleid rond seksualiteit, er is een project rond medicatieveiligheid en er is een aantal projecten rond ervaringsdeskundigheid (de cursus cliënten trainen hulpverleners, HEE-traject en inzet ervaringsdeskundigen). Daarnaast is de raad betrokken in diverse werk- en stuurgroepen, en organiseren ze jaarlijks een aantal leuke activiteiten (Week van de Psychiatrie, muziekmiddagen). Tevens zijn er twee lesprojecten: een voor middelbare scholen om psychische problemen bespreekbaar te maken en beeldvorming te veranderen, en een lesprogramma bij een beroepsopleiding (“Ben je nou helemaal gek geworden?” Dus waar houdt de cliëntenraad zich mee bezig? “Zal ik het hier maar bij houden? Op een gezonde toekomst, ook voor cliëntenraden!”

Ervaringsdeskundigheid en het werk van cliëntenraden

In 1999 is het Cliënten Belangen Bureau Kennemerland, Amstelland en Meerlanden (CBB K.A.M.) opgezet vanuit de cliëntenraden. “Het is belangrijk dat er iets anders is dan alleen de formele zeggenschap binnen de instelling”, aldus Ria van Beemen, directeur van het CBB en ondersteuner van een van de raden. De missie van het CBB is belangenbehartiging, ondersteuning en emancipatie voor, door en met cliënten in de GGz. Het is een cliëntgestuurde organisatie, waarin 38 raadsleden deelnemen, 40 ervaringsdeskundigen, 20 vrijwilligers en 10 betaalde krachten (grotendeels ook ervaringsdeskundig). Naast cliënt-

ondersteuning, voorlichting en sociale activiteiten worden cliëntenraden ondersteund en is er een ervaringsdeskundigenpool. Voorwaarde om in een cliëntenraad deel te nemen is dat men cliëntervaring heeft binnen de instelling. Maar is iemand met cliëntervaring ook ervaringsdeskundig? “Tegenwoordig wordt iedereen die ergens ervaring in heeft ‘ervaringsdeskundig’ genoemd,” aldus Van Beemen, “maar volgens ons is dat niet zo. Wij vinden iemand pas ervaringsdeskundig als iemand zijn problematiek heeft verwerkt en de aldus verworven deskundigheid kan aanwenden ten gunste van derden. De eigen ervaring is geen uitgangspunt maar vertrekpunt.” Maar moeten cliëntenraadsleden ook ervaringsdeskundig zijn? “Om ijsjes uit te delen op een warme dag op de afdeling is dit nog maar de vraag. Maar als er afdelingsbezoeken zijn, of kwaliteitsonderzoeken, is het zeker van belang.” Bij een thema als ‘dwang en drang’ is het zeker van belang: je moet breder kijken dan je eigen ervaring, en meedenken over nieuw te ontwikkelen beleid rond ‘herstelgerichte zorg’. In een cliëntenraad zou dan ook een mix moeten zitten van mensen met cliëntervaring en ervaringsdeskundigen. Er is dan ook een ervaringsdeskundigenpool opgezet vanuit het CBB. Doel is de ervaringskennis verdiepen, bundelen, organiseren en zodoende professionaliseren, en de kwaliteit van de hulpverlening verbeteren door de inbreng van ervaringsdeskundigheid. Binnen de pool worden trainingen gegeven (cliënten trainen hulpverleners, herstellen doe je zelf, en werken met eigen ervaring). Daarnaast wordt ervaringsdeskundig advies en voorlichting op maat gegeven. Veel cliëntenraadsleden nemen dan ook deel aan deze ervaringsdeskundigenpool. Maar heeft de cliëntenraad ook de toekomst? “Ik denk het wel”, aldus Van Beemen, “maar het is van het grootste belang dat ervaringsdeskundigheid verder ontwikkeld wordt. (Ex-)cliënten nemen deel in de raden. Ervaringsdeskundigen zijn een noodzakelijke aanvulling om steun te bieden in de steeds meer ingewikkelde GGz-organisaties waar zij werkzaam zijn.”

De rol van elektronische cliëntenparticipatie

Mentaal Beter is een landelijke organisatie van ambulante hulpverleners. Aan het Basisberaad Rijnmond is gevraagd om de cliëntenparticipatie binnen Mentaal Beter te helpen vormgeven. "Cliënten voelen zich meer verbonden met een hulpverlener dan een instelling," aldus René Kragten (Basisberaad), "daarbij zoeken cliënten steeds vaker via internet." Aangezien Mentaal Beter een landelijke organisatie is, wordt er dan ook veel gewerkt met de mogelijkheden van internet. Er zijn twee websites opgezet: www.mentaalbeter.nl en www.clientbeter.nl. Doel is om via de website informatie te geven aan cliënten, over de mogelijkheden van benadering, maar ook over de rechten, nieuwe ontwikkelingen etcetera. Via het forum kan contact worden gelegd met andere cliënten. Er wordt ook gedaan aan enquêtes en panels (cliëntenraadpleging) via internet. Het lijkt erop dat de respons hoger ligt dan bij regulier onderzoek. Ook is er een zoekmachine op de website van Mentaal Beter, waar je een hulpverlener kan zoeken die bij je past. Naast de digitale input, worden er bij de panels ook twee keer per jaar een bijeenkomst georganiseerd. Naast elektronische participatie is er ook de digitale hulpverlening: e-health. "Dit is geen vervanging van de reguliere hulpverlening, maar aanvullend" benadrukt Kragten. Hoe zit dat eigenlijk met digitale participatie? Wordt zo de WMCZ (Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen) niet uitgehold? Vermindert het contact, en de empowerment? Wordt ervaringsdeskundigheid wel goed benut?

Middagedeelte: workshops

Workshop Digitale cliëntenraadpleging

Kan digitale cliëntenraadpleging werken? Soms is er nog sprake van digitaal analfabetisme (de 'digibeten'), hebben mensen geen pc of is er angst voor computergebruik en internet. Anderzijds zijn er binnen dagactiviteitencentra diverse computerprojecten om het gebruik en kennis van computers te bevorderen. In Rijnmond is er het project GGzPlaza, waar (ex-)cliënten laagdrempelige cursussen kunnen volgen op pc gebied. Ook voor ouderen kan het lastig zijn om een computer te bedienen. De taal kan ook lastig zijn: voor bepaalde groepen is ondersteuning belangrijk. Hier kunnen informatiecentra en bibliotheken een rol spelen. Internet en mail zijn bij uitstek middelen om kennis en ervaring te delen. Op kleine schaal gebeurt dit al. Bij sommige instellingen is een intranet (een 'lokaal internet') waar door medewerkers informatie wordt uitgewisseld. Internet kan voor de cliëntenraad een digitale ideeënbus zijn voor hun achterban. Maar kan digitale raadpleging en hulpverlening de reguliere methoden vervangen? Uiteindelijk niet, maar het biedt wel extra mogelijkheden. Mensen kunnen in hun eigen tijd en eigen tempo enquêtes invullen, mailen etc. Ook is er een hoop informatie te vinden, maar hoe zorg je dat je ook de juiste informatie vindt? Er zouden goede keurmerken moeten zijn voor instellingen en organisaties die digitaal werken. Een andere toepassing van de mogelijkheden is digitaal onderzoek. Ook hier kunnen mensen werken in eigen tempo. Er zijn echter wel aandachtspunten: wat gebeurt er met de informatie? Zijn er goede waarborgen voor de anonimiteit en privacy wanneer je meedoet aan een digitaal onderzoek? Komen de gegevens niet in verkeerde handen? Andere vormen zijn lotgenotenfora en chatboxen, waar mensen gebruik van kunnen maken. Zo kan je ook 's avonds of 's nachts je verhaal doen. Ook hier wordt benadrukt dat het een het ander

[verslag]

niet moet uitsluiten: soms is persoonlijk face to face contact belangrijk. Dit geldt ook voor digitale cliëntenraadpleging: sommige raden werken al met digitale raadpleging en advisering. Toch is af en toe het face to face gesprek met elkaar belangrijk. Digitale raadpleging kan wel de drempel verlagen: mensen kunnen in hun eigen tijd werken, en niet altijd hoeven grote groepen bij elkaar gebracht te worden.

Korte samenvattingen overige workshops

Weerslag van de samenvatting door Ronald Oosterhof

Professionalisering Cliëntenraad: is betaaling wenselijk?

Als het raadswerk betaald wordt door de instelling, word je daarmee afhankelijk van de instelling. Onafhankelijke financiering van de cliëntenraad is dan een voorwaarde, evenals extern dienstverband. Er zitten ook angsten en bezwaren aan betaling: het risico dat je je idealisme kwijtraakt. Verder moeten vrijwilligersvergoedingen goed geregeld worden.

Ook is er discussie geweest over het inzetten van 'adviseurs': als ze goed zijn, is het prima. Toch is het contact met cliënten belangrijk voor de raad. En 'last but not least': iedereen kan lid worden van een cliëntenraad, voorwaarde is echter dat iemand klant moet zijn (of zijn geweest) van de betreffende instelling. Inzet ervaringsdeskundigheid Voorbeelden van 'good practices' zijn de inzet van ervaringsdeskundigen in ACT teams. Mensen worden hier ook voor opgeleid, en zijn ook anders inzetbaar. Een ander voorbeeld is de BGE opleiding (Begeleider GGz Ervaringsdeskundigheid). Eigenlijk zouden er meer opleidingen moeten zijn voor mensen met een psychiatrische achtergrond. Wat echter gemist wordt is de doorstroom. Zo zijn bijvoorbeeld niet alle opleidingen erkend.

En wanneer ben je eigenlijk ervaringsdeskundig? Anderzijds: waarom zou je dit zo precies gaan omschrijven? Tevens is geconstateerd dat instellingen soms moeite hebben om cliënten / ervaringsdeskundigen in te zetten.

Conclusie

WMCZ: een knellend trouwpak?

Theo van Ooi was als voormalig ondersteuner van de Cliëntenraad van wat twee fusies geleden nog Bavo RNO Groep heette, betrokken bij het opzetten van het Platform Cliëntenraden in Rijnmond. Heeft de cliëntenraad de toekomst? Ja. Maar wat is de visie van toen, nu en in de toekomst?

Van Ooi heeft het trouwpak van zijn opa. Deze is in 1922 getrouwd, en heeft daarmee een fundament gelegd voor de toekomst. De WMCZ is in 1996 ingesteld, en ook hier is een fundament gelegd voor cliëntenraden en de toekomst.

Een trouwpak leg je na het trouwen in de kast. Na 40 jaar past zo'n pak niet meer: elke keer krijg je er wat bij. Het trouwpak moet versteld worden als je het wilt dragen. Twaalf jaar geleden was in Rijnmond de situatie overzichtelijk, nu zijn er veel meer cliëntenraden bij. Het lichaam van cliëntenraden wordt groter, en raden worden steeds belangrijker. Raden krijgen ook meer werk erbij. Het trouwpak uit 1922 past niet meer. Theo van Ooi laat dat zien door het trouwpak van zijn opa aan te trekken. Het werk van cliëntenraden wordt steeds meer, er zijn ook veel ontwikkelingen geweest. De basis voor het werk is gelegd, maar met het toenemende werk voor cliëntenraden moeten er meer randvoorzieningen zijn om mee te werken. De boodschap van Van Ooi aan de cliëntenraden is dan ook: zorg dat je pak groot genoeg is!

Door Bas van Bellen

Fotografie: Michiel van Gog

Buitenshuisdieren

Hoeveel huisdieren wonen er eigenlijk in de Oosterpoort?

Ik bedoel nu even honden en katten.

Dat zijn de huisdieren die je vanzelfsprekend met je burens deelt. Cavia's, vissen en hamsters laat ik in dit kader even buiten beeld. Omdat ze dat meestal ook blijven.

Ik zit in mijn tuin (2e Pinksterdag) en signaleer één grijze en twee zwarte katten. Die voeren momenteel een guerrillastrijd om mijn oerwoud. Meestal wordt de vrede tegen de zomer weer getekend.

Oosterpoort-katten zijn volgens mij van huis uit passivisten. Alleen als de hormonen toeslaan...

Behalve dit vaste trio weet ik katten in ongeveer alle kleuren en maten. Honden ook.

Meestal zit er een baasje of vrouwtje aan vast. Soms niet.

Katten en honden houden me alert op de buurwisselingen: hé een nieuwe kat! Waar is de bijhorende nieuwe buur?

Huisdieren en kinderen vervullen een belangrijke sociale functie in de wijk. Zelf heb ik ze niet in huis, helaas. Tja, zo is het leven nu eenmaal gelopen. Ik moet ze dus 'lenen' van de burens.

Doe ik met plezier. Dat er eens iets sneuvelt, mijn nachtrust verstoord wordt of mijn schuurtje stinkt naar kattenterritoriumdrift, hondenpoep soms (hoewel dat echt veel minder geworden is) neem ik allemaal op de koop toe.

Huisdieren....

Ik noem ze mijn buitenshuisdieren.

Want dat zijn de spelregels.

1. Je voert je buurtdieren niet. Dan verliezen ze hun band met het eigen huis.
2. De drempel van huis is de grens.

Anders sluit ik er vandaag of morgen eentje in, per ongeluk. Een hond merk je wel, maar een kat....

Ik zie oogtechnisch zowat niks, dus daar kan paniek van komen.

Nee, de drempel is mijn harde grens.

Ook voor vogels, vlinders, muizen en een verdwaalde pad. Ik binnen, zij buiten en in de tuin of op straat komen we elkaar tegen.

Ik vraag me wel eens af hoe ze me zien.

Als indringer in hun wereld, als mobiel tuinmeubilair of als interessante diersoort.

Wij storen elkaar niet in ieder geval. Mijn tuin (of hun tuin) is ons paradijs.

Hier heerst vrede. De snelweg op de achtergrond.

Waps! Kwetter de kwetter de kwetter...

Had kat – zwart – twee het toch weer voorzien op een merel. In een keer mis, gelukkig.

En anders zie ik het toch niet.

'Elk nadeel heb z'n voordeel' (Johan Cruyff).

Ik kan niet fysiek tuinieren, de buitenshuisdieren hebben een avonturentuin.

Dus buurtgenoten: ik ben blij met uw dierenliefde. Hoe meer hoe beter, wat mij betreft.

Zorg er goed voor, dan zorg ik voor het amusement van uw huisgenoten.

Marlieke de Jonge, stafmedewerker Empowerment Lentis
burger van Groningen-Stad, de Oosterpoort in het bijzonder

Wat is de werkelijkheid?

Mijn naam is Jaap Bakker en ik ben 39 jaar oud. Voordat ik op mijn negentiende getroffen werd door een depressie was de werkelijkheid gewoon wat ik beleefde. Mijn eindexamen halen en de koffers pakken om in Leuven (B) geneeskunde te gaan studeren. Hoewel ik in de tweede helft van mijn middelbare school niet goed in mijn vel zat, (ik trok me terug en zat veel op mijn kamer), verliep het eerste jaar in Leuven goed. Nieuwe vrienden gemaakt, weinig naar huis in het weekend en alle tentamens in een keer gehaald.

In november 1988 ging het mis. Ik herinner mij dat ik op een gegeven moment voor een spiegel stond en dacht: "Dit klopt niet, dit ben ik niet". Zelf heb ik in de zomer daarna tegen mijn ouders gezegd dat ik dacht dat ik een depressie had. Mijn vader als psychiater heeft zich altijd aan zijn vaderrol gehouden en mijn eerste behandelaar was een psychiater in Leuven. Achteraf gezien had hij in mijn ogen assertiever moeten optreden en had ik absoluut eerder opgenomen moeten worden. In Leuven heb ik het boek 'Krachtmeting, chronologie van een depressie' geschreven over mijn eigen ervaringen met de ziekte. Dit boek werd een succes in Nederland en België. De pers besteedde er een hoop aandacht aan. En ik krijg nog steeds positieve reacties op dit schrijven. Thans ben ik bezig met het derde deel van dit boek. Ik woonde toen al een aantal jaren in een studentenhuus, ik had een vriendin maar ik was nog steeds doodziek. In het vierde jaar van de studie ging het echt niet meer en ben ik terug verhuisd naar Rotterdam. Zonder enig doel of plan omdat ik dat soort gedachten allang niet meer kon vormen.

Het enige moment dat de ziekte sterker is geweest dan ikzelf heeft me op een haar na het leven gekost. Als mijn ouders niet zo alert waren geweest had ik al ruim tien jaar twee meter onder de grond gelegen. Echter de Spoed Eisende Hulp van Dijkzigt heeft me gered en het eerste dat ik me daarna kan herinneren is dat ik op de psychiatrische afdeling van het ziekenhuis op een stoel in de

huiskamer zat. Ik was er volledig van overtuigd dat de hele wereld tegen me gericht was en dat ik niets of niemand kon vertrouwen.

Terugkijkend is deze gebeurtenis cruciaal geweest voor het herstel dat uiteindelijk is gekomen. Ik was eindelijk in de echte psychiatrische wereld beland die ik nodig had. Hoewel het even geduurd heeft voordat mijn verhaal serieus genomen werd, werd er wel gestart met het medicijnenprotocol. Maanden verder moest helaas vastgesteld worden dat de medicatie niets uithaalde en werd besloten om met de elektroconvulsiotherapie (ECT) te starten. Toen ik de eerste keer ontwaakte uit de narcose was er heel even iets dat ik direct herkende van toen er nog niets aan de hand was, er was heel even rust in mijn kop. Uiteindelijk heeft het heel veel ECT's gekost om de depressie te kraken, maar het is wel gelukt. De afgelopen twee jaren is het met vallen en opstaan alleen maar beter gegaan. Ik heb weer het gevoel dat ik grip op de zaak heb.

Goede voorlichting heb ik altijd erg belangrijk gevonden. Op aanraden van mijn ouders heb ik 'Krachtmeting' geschreven, voornamelijk omdat ik toen totaal niet in staat was te vertellen wat er zich afspeelde in mijn hoofd, en na het uitkomen van het boek wilde ik al zo'n beetje gaan doen wat ik nu doe bij het Basisberaad Rijnmond, maar ik was er nog te ziek voor. Mijn functie is ambassadeur Crisiskaart. De Crisiskaart is bedoeld voor mensen die het risico lopen accuut in crisis te raken. Op deze

kaart staan dan alle belangrijke gegevens die de hulpverlening moet weten op dat moment (medicatie, telefoonnummers, welke instelling de voorkeur heeft). De Crisiskaart moet een algemeen ingeburgerd begrip worden en de bekendheid bij bijvoorbeeld de politie, SEH's en huisartsenposten moet verder toenemen. Hoewel ik net ben begonnen is het me direct duidelijk geworden dat er nog veel moet gebeuren maar dat de basis er gedegen ligt. Daarnaast doe ik ook mijn best om bij het Basisberaad Rijnmond een steentje bij te dragen aan het specifieke onderwerp depressie. Nog even terugkomend op de werkelijkheid. Het gezond beleven van contacten met vrienden en het kunnen genieten van mooie dingen lukt me beter en beter en ook het dromen 's nachts neemt weer adequate vormen aan. Maar bijvoorbeeld het concentreren met lezen is nog niet iets waar ik blind op kan vertrouwen. Wat ik met dit alles wil zeggen is dat ik niet geloof dat de werkelijkheid bestaat. Ieder individu heeft zijn eigen werkelijkheid, dat gevormd wordt in de hersenen en dit is iets waar je je van bewust wordt als je brein, bijvoorbeeld door een depressie, je in de steek laat.

Een onderwerp waar ik me in mijn vrije tijd graag in verdiep is kwantummechanica. Dit is de natuurkunde van de allerkleinste deeltjes. Deze deeltjes vormen letterlijk de bouwstenen van alles dat er is en dus ook van het brein. Het fascinerende vind ik dat in de kwantumwereld heel andere wetten gelden dan in de waarneembare wereld en dat er bijvoorbeeld van uit moeten worden gegaan dat een deeltje zich op twee plaatsen tegelijk kan bevinden. Vanzelfsprekend neemt door deze kennis de twijfel over de werkelijkheid alleen maar verder toe. In mijn werkelijkheid durf ik wel blindelings te vertrouwen op auto's, horloges, impressionistische schilderijen en mijn seizoenskaart van Feyenoord. Daar houd ik me aan vast als het werk bij het Basisberaad Rijnmond me te serieus dreigt te worden.

Jaap Bakker

Op 7 oktober gingen we naar Dolfinarium. Het was best wel ver rijden. Ik ging eerst naar de dolfijnen want die gingen voor ons br^unen. Dat was heel leuk. Ik heb lekkers gegeten en veel gespeeld. Toen kwam de show met de dolfijnen. Het was vet. Ik kreeg nog een knuffel dolfijn en toen gingen we terug.

joël

Dagje uit

Elk jaar nodigen we de vrienden van Parnassia – Bavo Europoort cliënten uit voor een leuk en ontspannen dagje uit. Dit jaar staat het Dolfinarium op het programma, en mijn zoon van tien en ik waren één van de gelukkigen. Als kind, zoals zovelen, ben ik met schoolreis naar het naar het Dolfinarium geweest. Met die herinneringen in mijn hoofd reden we op 7 oktober 2008 naar Harderwijk, met nog héél véél andere gelukkigen. Na een rustige rit kregen we bij de ingang een envelop met entreekaartjes en een bon voor een lunch en bonnen die toch wel een aanzienlijk bedrag waard waren, om een souvenir te kopen na afloop. We konden meteen doorlopen naar een extra training van de dolfijnen, die speciaal voor ons was ingelast. Dit was erg leuk en een goede voorbereiding om ons

te verheugen op de show die later die middag zou plaatsvinden. Na de training was het tijd om de inwendige mens te verwennen. Mijn zoon was heel erg content met de hamburger en de patatjes. We hadden tot vier uur de tijd om in het park wat rond te lopen. Alle speeltoestellen zijn uitgeprobeerd. De zeeleeuwen hebben een bezoekje gehad net als de walrussen. Dat ze groot zijn is een understatement. Wat zeer indrukwekkend was, waren de dolfijnen die je bijna kon aanraken alsof er geen glas tussen had gezeten. Met een lift ga je naar beneden en kom je “in” het bassin en dus op gelijke hoogte met de dolfijnen, wat een prachtbeesten. Om vier uur begon de dolfijenshow. Met eerst wat vragen, via een scherm werden we alvast warm gemaakt voor de show.

De show was schitterend. Humoristische stunts, mooie sprongen van de dolfijnen en het duiken van de trainers maakten de show spectaculair. Met de show op het netvlies gebrand kochten we in het winkeltje met de waardebonnen, die we bij de ingang hadden gekregen nog wat te drinken en een sleutelhanger. Moe en voldaan liepen we terug naar de bus, die ons weer naar huis zou brengen. Ik hoefde niet lang te wachten tot mijn zoon in slaap viel met de uitgekozen knuffeldolfijn in zijn armen. Op zijn gezicht een tevreden blik. Ik wil de vrienden van Parnassia – Bavo Europoort heel hartelijk bedanken voor deze dolfijne dag. Dank jullie wel !!!

Karen Groen

Ja Henkie, je toeslag voor chronisch zieken komt in orde

Ik hoop

[henkie denkie]

Maar ik maak me zo zenuwachtig dat het niet lukt kinderachtig van mij he

dat is niet kinderachtig je vindt het gewoon moerlijk

Ik kan wel een potje janken

als je je zorgen maakt wees dan lief voor jezelf

Een mens lijdt het meest onder het lijden dat hij vreest

Ik ga afleiding zoeken

Het Pameijerfeest op 13 november 2008

Om kwart voor 5 `s middags vertrok ik van het DAC Bijna Alles naar de Laurenskerk. Ongeveer om half 6 kwam ik daar aan. Ze hadden de rode loper uitgelegd. Ze hadden echt aan alles gedacht. Het feest was voor iedereen toegankelijk.

Toen ik naar binnen ging, heb ik eerst een bekertje cola light gehaald. Ik had wel dorst gekregen na het vergaderen bij het DAC Bijna Alles. Ik ben eerst creatief aan de slag gegaan bij de workshop sieradendoosjes versieren met acrylstiften. Daarna ging ik zitten, Angela had wat eten voor me gehaald. Na het eten ging ik naar een film van Willem Crouwers kijken. Deze film vond ik heel indrukwekkend. Hoe hij uit een diep dal kwam. Hij was heel openhartig over zijn verleden. Dat vond en vind ik nog steeds knap van hem om daarover in een film te vertellen. Willem was vrijwilliger in het DAC Bijna Alles. Hij kon heel goed de Go-overleg in Bijna Alles leiden. Nu geeft Willem Crouwers voorlichting op alle Hogescholen in Zuid-Holland. Het Item van Willem Crouwers: "De kracht zit in jezelf". Ik had tegen Willem gezegd dat ik het echt heel goed van hem vond en vind dat hij zó gegroeid is.

Daarna liep ik langs de verschillende workshops. Wat mij opviel was dat er mooie schilderijen aan de muren van de Laurenskerk hingen. Ik ga nog een keer terug naar de Laurenskerk om de schilderijen eens goed te bekijken. Om 19.05 was de uitslag van de gedichtenwedstrijd van de Pameijer-stichting bekend. Thomas Koppelaar had een beker, een bos bloemen en een entertainment bon gewonnen. Dat vond ik echt heel leuk voor hem. Daarna heb ik nog een paar sieradendoosjes versierd bij de workshop creatief aan de slag!

Het was een enorm feest voor de Pameijer-stichting. Alleen de muziek vond ik af en toe erg hard. Ik was om ongeveer 21.00 uur `s avonds naar huis gegaan.

Nu ga ik eindigen.
Marianne de Man.

Wat je zegt ben je zelf?

He, lachhart,
met je hart op de tong
struikelend over woorden
door hartstocht bevangen.

Wie je zegt ben je zelf,
dat mocht je willen man,
wat doen dan al die personen in jou
met jou en voor jou en na jou en tegen jou,
je vader, je moeder, de leraar, je buurman,
zij zeggen wat je moet zeggen
en jij bauwt ze na als een papergaai,
die overuren draait op een kermissschip,
als je daar niet los van komt dan
zeggen zij wel wie je bent!

Maar, maar, maar..

Er is hoop als je diegene wordt die eigenlijk al bent
sta je daar als kwetsbare unieke mens in je blootje
maar wel als kapitein op je eigen schip,
laat de mensen maar lachen en schelden,
jou krijgen ze nooit kapot,
want jij zegt nu eindelijk zelf wie je bent
na jarenlange strijd met de anderen in jezelf,
nu ben jij tenslotte jij geworden.

Thomas Koppelaar
1e prijs 2008 "Gedichtenwedstrijd Pameijer" Laurenskerk

[gedicht]

Goed bezig!

[verslag]

Zo'n twee jaar geleden is Gemeente Rotterdam begonnen met de aanpak van een groot maatschappelijk probleem: het in zorg krijgen van zo'n 3000 dakloze en/of verslaafde medemensen. De eerste fase van dat werk is achter de rug. De 'gewone' dakloze mens woont, de psychiatrische patiënt met een chronische verslaving krijgt zorg en een deel zit straf uit.

Er is inmiddels heel wat bereikt. Rotterdam is op dit gebied een echte koploper gebleken. Toch is er nog heel wat werk aan de winkel; het in passende zorg krijgen van de cliënten is al een hele kunst, maar het in zorg houden zolang als nodig is en het laten doorstromen zodra dat mogelijk is, is waar het nu vooral om draait. En daar schort het hier en daar nogal aan. Er is nog niet voor iedereen passende zorg te bieden en doorstroming en nazorg zijn ook nog niet wat het zou moeten zijn. Bijna een derde van de doelgroep is nog helemaal niet in zorg of op welke manier dan ook geholpen. In deze laatste groep mensen vinden we hen die niet (vrijwillig) willen meewerken en zij die weinig inzicht hebben in eigen noden en mogelijkheden.

Hoogste tijd dus voor een gloednieuwe laatste fase voor het Plan van Aanpak Maatschappelijke Opvang. Op 22 september ging de Campagne "Samen

wonen, samen werken" van start. In dat kader werd de website www.dakloosinrotterdam.nl in een nieuw jasje gestoken, en een hyve (dakloos-in-rotterdam.hyves.nl) gestart. Er werden onderzoeken verricht onder de cliënten (wat gaat goed en wat moet beter?) en onder de opvanginstellingen en buurten (wat is de wisselwerking van opvang en buurt, wat moet beter?). En er werd een werkconferentie georganiseerd met de pakkende titel: 'Plan van Aanpak MO: D'r op en d'r over'. De deelnemers aan de conferentie waren van diverse pluimage; zo waren er directeurs van zorginstellingen, gemeentelijke diensten en woningbouwcorporaties aanwezig. Maar ook waren medewerkers van politie, justitie, reclassering en gemeenteraadsleden van de partij. Namens de cliënten namen zes medewerkers van Basisberaad Rijnmond deel, waaronder de directeur, doelgroepambassadeurs en straatadvocaten.

Het geheel vond plaats in het chique hotel Huis ter Duin, te Noordwijk aan Zee. Dit wekte hier en daar wrevel op: duurdoenerij over de rug van de dakloze en verslaafde mens! Wethouder Jantine Kriens merkte hierover bij de ontvangst op dat het in eigenlijk helemaal niet de bedoeling was om in dit dure hotel onze intrek te nemen. Echter, de eerst gekozen locatie werd op het laatste moment als 'te ver weg' bestempeld, en alleen dit hotel was in staat op korte termijn nog zo'n grote groep te huisvesten. En, zo voegde mevrouw Kriens er aan toe, ze had een veel lagere prijs bedongen. "Nu we er toch zitten, moeten we er maar van genieten". Welnu, in de praktijk bleek weinig tijd tot genieten: het was werken geblazen. De deelnemers werden opgedeeld over vier workshops. Iedere workshop kreeg een deelgebied van de probleemstelling te behandelen en men moest zich buigen over de juiste aanpak om te komen tot de beste oplossingen en resultaten, en dit allemaal in het belang van de cliënt.

Contract van Noordwijk

Plan van Aanpak MO heeft ons allemaal in staat gesteld om een inhaalslag te maken met het verbeteren van de gezondheid en de maatschappelijke positie van kwetsbare, vaak dakloze mensen. We hebben daarmee ook bijgedragen aan een beter Rotterdam. We staan nu voor de laatste -en moeilijkste- fase. We gaan nu ook van inhaaloperatie naar wat gewoon moet zijn: het garanderen van permanente en adequate hulp en steun voor de meest kwetsbaren.

Op basis van inspiratie en betrokkenheid zoals gisteren en vandaag door alle aanwezigen is ingebracht zijn

CVD, Basisberaad, Leger des Heils, Bouman, Bavo-Europoort, Politie, Pameijer, Delta PC, Openbaar Ministerie

een contract aangegaan om te garanderen dat dit wordt uitgewerkt en tot resultaten leidt.

De contractpartners rekenen daarbij op de continuering van de betrokkenheid van alle aanwezigen.

Er werd flink gewerkt, stevig van gedachten gewisseld, geluisterd naar ervaringsdeskundigen, gewikt en gewogen.

De deelnemers werkten tot 20.00 uur. Daarna werd er genoten van een gezamenlijk diner, waarna de dag werd afge-

sloten met een 'nazit'. Onder het genot van een drankje werden banden aangehaald, nieuwe vriendschappen gesloten, en hier en daar een oude koe uit de sloot gehaald. Kortom, er werd op ontspannen wijze van gedachten gewisseld. En de medewerkers van het Basisberaad benadrukten op ieder mogelijk moment, dus ook tijdens deze 'nazit', dat steeds in het oog moet worden gehouden dat het om MENSEN gaat. Dat het om dakloze en/of verslaafde MENSEN gaat, dat het soms om psychiatrisch zieke MENSEN gaat. Het is dan ook een mooi gegeven dat een groot deel van de deelnemers uiteindelijk de overtuiging deelde dat je bereid moet zijn om 'in moeilijke gevallen' af te stappen van 'de regels', af te stappen van 'zo moet het want zo staat het voorgeschreven'. Men lijkt bereid om 'positief te discrimineren', om onorthodoxe wegen te bewandelen ten einde ook de moeilijkst bereikbare daklozen en/of verslaafde mensen toch in passende zorg te krijgen en te houden, en daarbij rekening te houden met de wensen van die cliënt. De cliënt staat hier immers centraal; ook de 'moeilijke' cliënt.

Na een korte maar verkwikkende nachtrust, gingen de deelnemers de volgende ochtend weer flink aan de slag. De bevindingen van de vorige dag werden nog eens doorgenomen en geordend, en uiteindelijk geschikt gemaakt voor presentatie. Tijdens de eindpresentatie bleek dat een aantal hoge omes van de gelegenheid gebruik hadden gemaakt om tot samenwerkingsafspraken te komen, welke werden neergelegd in het 'Contract van Noordwijk' (voor tekst: zie kader).

De werkconferentie kwam tot een eind met een slotverklaring die niet alleen werd ondertekend door wethouder Kriens, maar ook door (financiële partners) staatssecretarissen Nebahat Albayrak (Ministerie van Justitie) en Jet Bussemaker (Ministerie van VWS), en Melanie Schultz van Haegen, directeur Achmea Zorg Inkoop.

Er kan worden teruggeblikt op een zeer goed georganiseerde werkconferentie. En met zekerheid kan gesteld worden dat de insteek van de deelnemers namens de cliënten - namelijk de cliënt centraal - in ruime mate aan de orde is gekomen. Wat dat betreft is de conferentie zeker een succes geworden. Nu nog de uitwerking in de praktijk. Dat is afwachten geblazen. Maar niet passief: Basisberaad Rijnmond zal actief het verloop van het proces volgen. Wilt u ook een vinger aan de pols houden, dan bent u van harte welkom op de Plenaire Vergadering, het maandelijks overleg van deelnemers cliënten, familieleden en hulpverleners uit de regio Rijnmond. Kijk voor de datum van de eerstvolgende vergadering op www.basisberaad.nl. Er wordt tijdens de Plenaire Vergadering niet alleen gesproken over vernieuwingen in maatschappelijke opvang, verslavingszorg en GGz, maar ook over verbetering van participatie van cliënten in zorg, opvang en samenleving.

Naam auteur - fotograaf?

Chocoladekoekjes

Benodigheden:

Half pakje roomboter (kamer temperatuur)
100 gram suiker (of meer naar eigen smaak)
150 gram bloem
1 ei
snufje zout
2 eetlepels water
1 reep pure chocolade
1 reep melk/witte chocolade
2/3 eetlepels cacao
2 eetlepels melk

Verdere benodigheden:

oven
bakplaat
vetvrij bakpapier
houten hamertje of knoflookpers

Verwarm de oven voor op ongeveer 160 graden. Doe de boter, het zout, het water en 100 gram bloem in een kom en kneedt dat goed door elkaar. Vervolgens voegt u het ei toe en kneedt dat met de rest van de bloem goed door elkaar. Meng in een apart kommetje de cacao met de melk en voegt dat toe aan het deeg. Wederom goed door elkaar kneden.

De chocolade repen in de keuken machine fijnhakken, niet te fijn, want het is het lekkerst om wat grotere brokjes te houden. Als u geen keuken machine heeft laat u de chocolade in de verpakking en pakt iets hards/stevigs, zoals bijvoorbeeld een houten hamer of een knoflookpers, en slaat daarmee op de repen zodat de chocolade in stukjes breekt (dat is overigens ook erg goed om je frustratie op te botvieren). Ook dit voegt u toe aan het mengsel en kneedt alles goed door elkaar. Als het deeg nog te veel plakt voegt u nog wat extra bloem eraan toe, net zo lang tot u een mooie stevige deegbal kunt maken.

Leg het bakpapier op de bakplaat en maak ongeveer gelijke balletjes van het deeg. Leg een balletje op het bakpapier en druk het plat, zodat het een ronde platte vorm heeft. Ga zo door tot de plaat vol is, maar zorg er wel voor dat er een klein beetje ruimte tussen de koekjes zit.

Doe de bakplaat in het midden van de oven. Na ongeveer 15-25 minuten zullen de koekjes klaar zijn. Als ze nog erg zacht of licht zijn na die tijd, zijn uw koekjes waarschijnlijk groter dan die van mij en moeten ze nog iets langer in de oven blijven.

Snoepse!

P.s.: Het is verstandig de koekjes eerst iets te laten afkoelen, voor u ze gaat eten, ze zullen nogal heet zijn.

Loyce

Dit is Joël. Hij is 11 jaar. Hij heeft één grote passie en dat is judo. De afgelopen tijd wint hij steeds zijn toernooien. Zo ook op deze foto: hij heeft weer een toernooi gewonnen, maar hij traint er dan ook hard voor, zo'n zes uur per week. Kijk goed naar dit jongetje, het zou zomaar de nieuwe Olympisch kampioen van 2016 kunnen zijn! En een aanwinst voor Denkraam en het Basisberaad.

Een trotse moeder.

Joel